



AZ AGOSTYÁNI, TATA-TÓVÁROSI, VÉRTESZOLNAI PLÉBÁNIÁK KÖZÖS LAPJA - 2014. 06. 08. - XXIV. ÉVF. 3. SZ.

A Szentlélek ajándékai

Amikor Jézus a Jordánban megkeresztelkedett, szállt rá a Szentlélek, s csak ezután indult tanítói útjára. Még Jézus sem tudott elindulni ezen az úton a Szentlélek kegyelme nélkül. Az ő tanítványai is hasonlóképpen kezdték el missziós tevékenységüket. Pünkösdkor leszállt rájuk a Szentlélek, és olyan erővel töltötte el őket, hogy ezután már képesek voltak hirdetni az evangéliumot minden népnek.

Pünkösdkor nekünk is vissza kell emlékeznünk bér-málkozásunkra, újra meg kell találni azt a pontot az életünkben, amikor megértettük, hogy Isten kegyelme egy olyan életre hív meg minket, ami mélyebben zajlik, mint a mindennapi élet. Meg-

térésünk pillanatai, azok a fordulópontok, amikor megérezzük, hogy életünk „Krisztussal, az Istenben van elrejtve”, nem vagyunk egyedül.

Ezek a fordulópontok olyan kegyelmi pillanatok, amikor a Szentlélek hívó hangját semmi sem tompítja el bennünk. A hívó embert valójában csak az különbözteti meg a nem hívótól, hogy ezt már átélte. Ez nem egy varázsütés, ami után minden tökéletes lesz az ember

életében, hanem egy kezdő lökés, hogy érdemes elindulni ezen az úton. Vajon mi képesek vagyunk ennek a meghívásnak eleget tenni, vagy megelégszünk egy formális istenhittel, ami könnyedén kiüresedik, értelmét veszti? Nem lehetséges az, hogy túl szűkre szabjuk a határokat Istennek az életünkben? Nem lehet, hogy túl keveset kérünk tőle, hogy



talán fantáziátlan klisék szerint élünk? Megszoktuk, hogy életünk folyását földi keretek között próbáljuk terelni, és ez hozzá is tartozik a katolikus „józan-ságunkhoz”. Amikor azonban Istenről van szó, amikor az örök életben rejlő szabadságról van szó, nem fogadjuk el a Szentlélek ajándékait, melyekkel Isten gazdagságába kapcsolódhatnánk. Túl keveset akarunk az Istentől, pedig annyit mindent kapunk tőle!

Pedig ha ezekkel az asztalról lepotyogó morzsákkal próbálunk jóllakni, éhesek maradunk. Nem arról van szó, hogy ki-zárnánk Istent az életünkéből, hanem arról, hogy túl keveset tapasztalunk meg belőle. S amikor az élet zuhatagában nem érezzük az ő csendes jelenlétét, azt gondoljuk, hogy már nem vagyunk fontosak Istennek. Minden, ami kevesebb,

mint Isten, fullasztóvá, megunhatóvá válik az életünkben. Ezért kell néha nemet mondanunk bizonyos dolgokra. Nem feltétlenül azért mert rosszak ezek a dolgok, hanem mert elfoglalják Isten helyét a szívünkben. Mindaddig, amíg nem Istennel akarok hegyet mászni, vessem el a hegymászást, és keressem az ő arcát az életemben!

Amíg nem a Szentlélek

segítségével akarom megszerezni a diplomát, ne foglalkozzak a tanulással, hanem inkább emlékezzek vissza arra a pillanatra, amikor még láttam, hogy milyen szép életet akar nekem adni, s csak ezután folytassam az utamat.

A pünkösd nem jelent mást, mint a Szentlélekkel bekerülni egy olyan forgószélbe, mely messzebbre visz, mint gondolnánk. Ez a forgószél az Isten.

Gábor atya

„Jöjj, Szentlélek Úristen!”

Szentlélek árássza kegyelmét minden kedves Olvasónkra pünkösd ünnepén!

Nagyböjti triduum



Templomunk idei nagyböjti lelkigyakorlatát Dr. Papp Szabolcs teológiai tanár, esztergomi görög paróchus vezette. Szabolcs atya elmélkedéseinek középpontjában az istenképiséget kereső-vállaló ember küzdelmei, küldetése állt.

Nagycsütörtök



Nagycsütörtökön az Utolsó Vacsora emlékeztetere bemutatott szentmiséhez kapcsolódva végeztük a lábmosás szertartását, emlékezve Jézus alázatos cselekedetére. A szentmisét és az „oltárfosztást” követően kezdődött a virrasztás az Oltáriszentség előtt. A szentségimádás elmélkedését az egyházközség képviselő-testületének tagjai vezették, s a templom ifjúsági énekkara működött közre. A nagycsütörtöki virrasztás végén a résztvevők elimádkozták a kompletóriumot.

Ételosztás



Nagycsütörtökön – több éves hagyományt követve – a Máltai Szeretetszolgálat szervezésében a város szegényeit láttuk vendégül a kolostor éttermében. A tatai Máltai Szeretetszolgálat önkéntesek munkáját/ előkészítés, főzés, kiszolgálás/ ezúton is köszönjük!

Német mise Vértestolnán

Május elsején, Munkás Szent József ünnepén, csütörtökön 17 órakor német nyelvű ünnepi szentmisét mutattunk be a vértestolnai templomban

Nagypéntek



Nagypénteken a közös keresztúti ájtatosság után kezdődött templomainkban az ún. „csonkamise”, a Jézus megváltó halálára emlékező szertartás. A leborulást követően az olvasmányok hangzottak el, majd kórus a passiót énekelte.

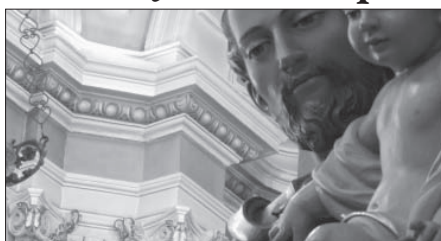
A szentbeszéd után imádkoztunk az Egyházért, a pápáért, a püspökért és a papokért, valamint a hívekért, nem keresztényekért és nem hívőkért egyaránt. Az egyetemes könyörgésekben megemlékeztünk a katekumenekről is, akik Húsvét vigíliáján részesülnek majd a beavató szentségekben. Ezután a keresztleplezése és az előtte való hódolat következett a liturgiában, majd a szentáldozással zárult a nagypénteki szertartás. Nagyszombaton délig van lehetőség a szentsír látogatására.

„Új szívet adok nektek!”



Hagyományosan Húsvét vigíliáján részesülnek a katekumenek az Egyház beavató szentségeiben. A Kapucinus templomban Krisztus feltámadásának ünnepén tizennyolc felnőtt testvérünk kereszttelkedett meg. Imádkozunk az újonnan megkereszteltékért, hogy tanúságtévő Krisztus-követőként éljék életüket!

Május 1. – Munkás Szent József ünnepe



Május 1-jén Munkás Szent József ünnepe volt; tisztelőre reggel fél 8 és este 6 órakor mutattunk be szentmisét.

A Máltai Szeretetszolgálat jubileumi ünnepe



25 éves fennállását ünnepli a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Ez alkalomból a szervezet Közép-Dunántúli régiójának vezetői és tagjai ünnepséget szerveztek, melynek keretében Kozma Imre atya, az MMSz elnöke hálaadó szentmisét mutatott be templomunkban. Imre atya megköszönte a város és a megye vezetőinek a 25 esztendő alatt a tőlük kapott támogatást. A szentmise végén kitüntetésekkel adták át a kiemelkedő szolgálatot nyújtó tagoknak.

Nyári hittanos tábor – Sümeg, július 5-12.

Kedves Hittanosok!

Az idei nyári hittanos táborban az alábbi programokkal várunk benneteket: Sümeg nevezetességei (ferences templom, plébániatemplom, vár), strandolás a Balatonon, Balaton-felvidéki túrák és várlátogatások, Keszthely, lehetőség esetén hajókirándulás. A táborra jelentkezés egyben a háziarend elfogadása is. A háziarend megtekinthető a plébánián, vagy a táborvezetőnél.

- Indulás: 2014. július 5. szombat 11:38, Tata vasútállomás *(Találkozás: 11:15 legkésőbb)*
- Hazaérkezés: 2014. július 12. szombat 16:12, Tata vasútállomás
- Költség: 10,000 Ft/fő, ebben minden költség benne van.
- A részletes program elérhető a tataikapucinus.hu honlapon
- Jelentkezéseket az alábbi telefonszámon várjuk: Füles János 06-30-9226-815

Bérmálások



Idén a bérmálás Tatán április 26-án volt, főpapi szentmise keretében. A szentmisét dr. Smatovich János atya celebrálta. Az agostyáni bérmálás május 11-én, dr. Lukácsi Zoltán atya, míg Vértestolnán a május 18-án dr. Rédly Elemér atya szolgáltatta ki a szentséget.

Hétköznapi tippek keresztény használatra 16.

Magyar vagyok és európai. És Ön?

Ilyen környezetben lehet, hogy nem, válaszolnám a kérdésre, azonban itt és most nem egy EU-szkeptikus írás következik, hanem egy óva intés a ránk zúduló folyamatokkal és jelenségekkel szemben. Közelmúltban választott Európa. Képviselőket az EU-parlamentbe, a többi országgal egyetemben hazánkban is közönyös csekély részvételi aránnyal, előtte választott a bulvárvilág egy sztárt az Eurovíziós Dalfesztivál döntőjében erős, aktív magyar SMS-áradattal. Egy sztárt vagy inkább celebet, akit „hímnős” mi-volta miatt nem igazán lehet egzakt módon kategorizálni. Conchita művész úrnő, vagy nőúr fölényesen nyert. A gond persze nem ezzel van, hanem az-zal, hogy számunkra egyértelmű módon tudjuk, hogy Isten az embert férfinak és nőnek teremtette. Ez ellen is, mint oly sok más ellen, dacol az emberiség. Rendszeresen jelennek meg írások az ún. „gender-elméletéről”, az azonos neműek házasságáról, gyermek-örökbefogadásaikról és minden egyéb más, általam deviánsnak tartott dologról.

Azt, hogy én ezeket a dogákat deviánsnak tartom: Magánügyem.

Azt, hogy egészséges, jóra törekvő emberek fejét elcsavarják ezek az áramlatok, továbbá gyermekeket tévesztenek meg és tartanak bizonytalanságban: Nem magánügyem, ez kökemény közügy.

Amikor a 7 éves lányom megkérdezte, hogy ez most férfi vagy nő, nem igazán tudtam neki mit válaszolni. Na, ez a baj. Valami neoliberalis szellemi guru bizonyára megmagyarázná, hogy bennem van a hiba, azonban én ezt nem így érzem, és talán elvárhatom, hogy az érzésemmel ne vitatkozzanak. Sajnos Európa ezen sötét oldala jelenik meg általában a médiában, és ha ez sokszor megtörténik, kialakul egy torz kép az egyébként jó dolgokról (is). Pedig Európának több szellemi szépsége van, mint rútsága, azonban mi magyarok ritkán merünk és tudunk kimaradni dolgokból, ritkán merünk nemet mondani, pedig néha kellene. Valahogy úgy viselkedünk, mint aki beleugrik a kútba, ha mondják, pedig nemet is mondhatnánk.

Miért nem lehet azt mondani, hogy ebben nem veszünk részt? Jövőre nem megyünk az Eurovíziós Dalfesztiválra, köszönjük, most kimaradunk Európából, igen, kimaradunk, nem jelentene gondot. Idén sem vett részt néhány környező ország, nekünk miért kell? Miért kell első befutóként azonnal ott lenni és részt venni mindenben? Erre az EU nem kényszerít rá, ahogy másra sem, de mi mindig elsőként, önként és dalolva választjuk a rosszabbik utat. Miért van erre szükség?

Ránk férne egy kis bölcsesség. Most, pünkösdkor különösen jó lenne, ha eszünkbe jutna, hogy szoktunk bölcsességet és tisztán látásért imádkozni, sok apró és persze nagy dolgokban szoktuk a Szentlélek segítségét kérni, hogy vértessen fel a gonosz ellen. Talán ez a legtöbb, hogy tehetünk ellene. Kinyitjuk a szemeinket, és a készüléket becsukjuk. Más „instant” megoldás nincs, vagy legalábbis nekem nem jut eszembe.

Nágel Balázs

Hagyományok, népi szokások – Komatálküldés; a játszó

Ez alkalommal két olyan húsvét utáni szokásról fogok írni, mint a „komatálküldés” és a „játszó”.

A „komatálküldés” húsvét utáni fehérvasárnapon volt szokás. Ezt a komatálát ma már inkább csak az ország egyes részein, Dunántúlon, főleg Somogy és Zala megyében és a palócoknál ismerik. A komatál- vagy „mátkatálküldést” főként fiatal lányok gyakorolták, de előfordult az is, hogy leány fiúnak küldte, vagy fiúk egymásnak küldték. A komatálát küldők testvérré fogadták egymást, s írig tartó barátságot kötöttek, s ezután magázták és komának szólították egymást; a lányok pedig mátkának nevezték egymást.

A komatál tartalma tájanként változott, de nem hiányzott belőle a húsvéti tojás, kalács, kis üveg ital. Az ajándékot kapó kivett a tálból egy húsvéti tojást, s helyette két másikat rakott a tálba; más helyeken az egész tálát elvette, s helyébe egy másik tálát küldött. A komatál átadásakor énekeltek vagy köszöntőt mondtak. Kéthelyen például ilyeneket mondtak:

„Komatálát hoztam,/Fel is koszorúztam,/Koma küldte komának,/Hogy váltsa ki magának./Ha nem váltja magának,/Küldje vissza komának.”

Tavaly mi is kaptunk barátainktól komatálát, tulajdonképpen tőlük ismertem meg ezt a szokást. Egy kosár ételt és italt hoztak nekünk, és valóban ezek után szorosabb lett a barátság közöttünk, még egymás gyerekeit is kereszteltük.

Egy másik húsvét és pünkösöd közötti szokás a lányok, legények „játszója.” Ezt Földesen (Hajdú-Bihar m.) így mesélték el: „Húsvétól pünkösdig, akármilyen idő volt, hogyha hó esett is, a parasztleányok gatyára vetkőztek. Ráncos gatyá volt, három szélből volt a gatyánk. Lányok, fiatalemberek, külön-külön csoportban, énekelve, danolva mentek ki a faluból, ki a falu alá a gyepre. Itt aztán mikor mit kezdtek el játszani, vagy labdázta, vagy fogócskást játszottak, vagy szembekötösdit. Az idősebb legények, már a házassulandó legények, külön csapatban tekéztek. Ez volt a játszó.”

A húsvétól pünkösdig tartó legény- és leányjátékokat hazánk más részein is ismerték. Zala megyei községekben húsvéthéftől pünkösdhétfőig litánia után „liláztak.” A litániáról kijövő nagylányok felvonultak az utcára, összefogódkodtak, és énekes játékokat játszottak. Ezek közül nem hiányozhatott a „Bújj, bújj, zöld ág...” kezdetű játék, melyben két leány összefogódzva kezét magasra emeli, a sor kígyóvonalban átbújik a leánykarok által alkotott híd alatt, majd újrarendeződik. A hagyományos játékfüzérhez tartozott a „Fehér liliumszál...” játék is:

„Fehér liliumszál, ugorj a Dunába,/ Támaszd meg magadat az arany pálcával, Meg is mosakodjál, meg is törölközzél/ Az arany kendővel.”

Manapság ezek az énekes játékok már csak gyerekjátékként léteznek.

Forrás: http://www.apaczaizeg.hu/konyvtar/index.php?option=com_content&view=article&id=73&Itemid=100

Pintér Eleonóra

Az egyház és az állam viszonya a középkorban

Hogy a kapott feladatnak eleget tegyek, bemutatom, hogy hogyan alakul az egyház és az állam viszonya a középkorban, továbbá megkísérlek egy átfogó képet kialakítani arról, hogy milyen ellentétek merültek fel a pápaság és a császárság között, egészen a két kard elmélettől a wormsi konkordátumig.

Egészen az alapokkal szeretnék foglalkozni témakifejtésem kezdetén. Olyan fogalmak meghatározásával, mint amilyen az állam, vagy a kissé elvontabb, nehezebben definiálható egyház jelentésével. Ezek után megvizsgálom a két hatalom egymáshoz való viszonyulását a történelem útvesztőjében. Ez lesz a nehezebb, és fáradtságosabb feladat. Nem azért, mert önmagamot a háttérbe kellene szorítanom, egy objektív véleményformálás végett, hanem pontosan azért, mert a múlt nagyjainak, legyen az állami hatalom: király, császár, vagy egyházi személyiség: szerzetes, püspök, vagy pápa (a teljesség igénye nélkül), az óriási időbeli távolság, és világnézeti, kulturális különbség miatt egyéniségét, ambícióit, céljait és eszközeit, tetteinek pontos okait egészükben látnom lehetetlenség. A történetírásból hátramaradtak csupán tényyszerűségekre szorítkoznak, az események mozgatórugóinak feltárását az utókorra hagyják. Így ülök most én is az adatok fölött, és próbálok meg bennük rendet tenni.

Az állam tehát az a szervezet, mely rendelkezik „a fizikai erő legitim használatának monopóliumával egy adott területen belül”.¹ A középkori feudális alapokon nyugvó királyság és császárság, mint államforma képezte a világi hatalmat.

Az egyház Jézus Krisztustól alapított olyan kegyelmi közösség, melyben maga Jézus Krisztus él. Az egyház „Krisztust őrző, annak titokzatos testét képző, Őt magát és erejét közvetítő közösség”.² Egyébként emberekből áll, hierarchián alapul, melynek csúcsán ott van a pápa, Szent Péter utóda.

A *Gergely-féle eszmerendszer*³, mely kimondja, hogy az Isten országában helye van a világi uralkodóknak is, de a legfőbb hatalom a pápáé, akinek jogában áll bűnös fejedelmeket kizárni ebből az Országból, alattvalóikat hűbéreskü alól feloldani. Azért a Sacerdotium képviseli a legfőbb hatalmat, mert az isteni dolgok magasabb rendűek a világiaknál. A lelki, és az azzal kapcsolatos ügyekben a világi uralkodók kötelesek Krisztus földi helytartójának engedelmeskedni. Gergely pápa azonban a földi dolgok rendjének igazgatását a világi fejedelmekre bízta, Isten országának megvalósítását tartotta a pápa feladatának.

Ez az eszmerendszer később kiegészült a két kard elmélettel, mely abból indul ki, hogy Krisztus átadta Péternek és utódainak nemcsak a lelki hatalom kardját, de a világiét is. Ez utóbbit a pápa nem közvetlenül használja, hanem a világi fejedelmek segítségével, de mindenkor annak felügyelete alatt, a hit és erkölcs elvei szerint.

Az elmélet lényegét I. Gelasius pápa (492-496) I. Anastasius (491-518) bizánci császárhoz intézett szavai remekül megvilágítják: „*Duo sunt quibus principaliter hic mundus regitur: auctoritas Sacra Pontificum et Regalis potestas*” (a világot főképpen kettőn kormányozzák: a pápának szent főnöksége és a királyi hatalom).

Emellett ott van Damiani Péter tétele: „*Inter Regnum et sacerdotium propria cuiusque distinguntur officia, ut Rex armis utatur saeculi, et Sacerdos accingatur gladio spirituali*” (a királyságnak és a papságnak külön sajátos hivatása van, a király a világi fegyvert használja, a pap a lelki kardot köti fel).

A két kard elméleten kívül még számos egyéb elmélet jött létre vagy az egyházi, vagy a világi hatalom legitimizálása érdekében.⁴

Ha valaki egyik elmélettel sem ért egyet, és megkérdőjelezi a két hatalom bármelyikének létjogosultságát, ott van a *konciliarista elmélet*, mely az egyetemes zsinat felsőbbrendűségét hirdeti a pápa hatalmával szemben, vagy a *Wyclif-Husz-féle ideológia*, mely nem csak arra kérdez rá arra, hogy az egyház birtokolhat-e bármiféle hatalmat, hanem arra is, hogy létezhet-e egyáltalán!

A *nemzeti- vagy államegyházi elmélet* az önálló, Róma fennhatósága alól kivont állam-egyházak jogosultságát hirdeti.

Láthatjuk, színes a paletta annak terén, hogy ki mit, vagy kit ismer el az abszolút hatalom birtokosának. Ez a relativizmus egy olyan korban, melyben a barbár betörések mindennapiak, újabb és újabb eretnységek ütnek fel a fejüket, pápákat fojtanak meg párnával, királyokat gyilkolnak meg rokonaikkal, némiképp tisztázásra szorul.

Lássuk tehát, hogyan alakult az állam és az egyház viszonya a kora középkortól a wormsi ediktumig.

Nagy Károly (768-814) frank király, nyugat-római császár Nagy Konstantinhoz hasonlóan akarta irányítani az egyház ügyeit. Püspököket, apátokat nevezett ki, birodalmi zsinatokat hívott össze, anyagilag támogatta az egyházat, sokszor úgy bánt az egyház földbirtokaival, mintha azok a korona tulajdonai lennének. „Nagy Károly azonban még tisztán látta a két hatalom közöt-

ti különbözőséget, a lelki hatalmat többre értékelte, mint a földit. Uralmát ezért nem bizánci jellegű cezaropapizmusnak, hanem theokratikus jellegű abszolútizmusnak nevezzük. A nyugat-római császárság – Sacrum Romanum Imperium, keresztény jellegű szakrális tartalmat kapott, a császári méltóság birtokosa vallási jellegű méltóságra tett szert”.⁵

Ilyen privilégium volt például a pápaválasztás megerősítésének a joga. Az új pápa császári követek jelenlétében hűségesküt kellett, hogy tegyen a császárnak.

A pápa ajándékozta a császári méltóságot, és öneki állt csak jogában a császárt megkoronázni a római Szent Péter bazilikában. A pápa tiszteletét hivatott kifejezni a gesztus, hogy a pápa lovának kengyelét a császár tartotta, és vezette azt.

A későbbiekben is ez az ideológia jelentette volna az arany középutat, de a hatalmi érdekek sokszor kibillentették ezt az eszményképet az egyensúlyból.

Nagy Károly halálával a birodalom felbomlott, és a császárságnak a pápaságra gyakorolt befolyása csökkent, gyengült a császár védnöki segítsége az itáliai hatalmasságokkal szemben. Továbbá a normannok, és a mohamedánok betörései is fenyegető hatással voltak az egyházra. (a következőkben folytatjuk)

*Készítette: Lévai Ádám
Sapientia Hittudományi
Főiskola hallgatója*

1 MAX WEBER

2 DR. SZÁNTÓ KONRÁD: Egyháztörténelem 2...A keresztény középkor története (692-1517), Katolikus teológiai főiskolai jegyzetek, Budapest, 1980, 10.

3 VII. Gergely pápa (1073-1085) kormányzati elképzeléseit, célkitűzéseit a cluny-i reformmozgalom törekvései, az egyház hagyománya, és Szent Ágoston államelmélete (ld. De civitate Dei) nagyban befolyásolta. Úgy gondolta, pápai hatalmánál fogva joga van megállapítani, ki áll Isten (országa) és ki a Sátán (ország) szolgálatában.

4 Például a világi hatalom alárendeltségét hivatott kifejezni a *Két kulcs elmélete*. A két kulcsot kizárólag Szent Péter kapta, és általa a pápák. Amit tehát a pápa megköt a földön, az meg lesz kötve a mennyekben is, ami eloldozva a földön, az a mennyekben is el lesz oldva. A *Két világitó égi test elmélete* pedig az egyház hatalmát a Naphoz hasonlítja, a világi hatalmat a Holdhoz, mely köztudott, a Naptól kapja fényét.

5 SZÁNTÓ KONRÁD: i. m., 32-33.

„A remény teljessége a Feltámadás”

Interjú dr. Papp Szabolcs teológiai tanár, görögkatolikus parókussal

Dr. Papp Szabolcs görögkatolikus parókus Esztergomban. Kérem, beszéljen gyermekkoráról, ifjúságáról, vallásosságáról?

Ha távolról nézzük, papsághoz vezető élet-utam elég simának tűnhet, de valójában egyáltalán nem volt az. Görögkatolikus papcsaládból származom. A 17. századtól kezdve számos pap volt a családban, nagyapám testvére munkácsi püspök is lett. Anyai nagyapám szintén pap volt, édesapám úgyszintén. Ennek megfelelően nem „normális” gyerekkort éltem, mert a Kádár rendszerben papgyerekek lenni nem volt előny. Mindig is egy csodabogárnak éreztem magam. Meg voltam például győződve arról, hogy nem vagyok normális, csak mindenki úgy viselkedik velem, mintha az volnék. Éppen ezért nem értettem, miért vannak jó jegyeim, mások miért barátkoznak velem.

Semmiképpen nem akartam pap lenni, annak ellenére, hogy mindkét bátyám szemináriumba jelentkezett. Annak ellenére, hogy én is Pannonhalmán végeztem a gimnáziumot, akárcsak ők. Ekkor elég sok görögkatolikus diák tanult ott, szinte az iskola 15 %-a. Érdekes módon itt tudtam megélni először igazán görög szertartású életet. Szombat esténként vecsernyét végeztünk, ami ugyan nem volt kötelező, de egyik barátommal együtt örömmel vezettük az éneket már harmadikos korunktól. Itt ismertem meg igazán a szertartásunkat, jobban, mint mikor tizenévesen otthon voltam.

Édesapám nagyon sok szempontból példaképem volt, de számos téren különböző akartam lenni. A lelkipásztori munkában a liturgia, a lelkivezetés, a tanácsadás, a gyóntatás azok a területek, amikben igazán megtalálom magam, illetve a tudományos munkában, amit szintén nagyon szeretek. A hivatáshoz elkötelezettség kell. Vissza lehet utasítani ugyan – egészen 16 éves koromig komolyan csillagász akartam lenni –, de nem érdemes. A papi hivatás nagyon csöndesen írta felül a csillagászatot, és a gimnázium negyedik osztálya elején már tudtam, hova fogok jelentkezni.

Másik meghatározó élményem 16 éves koromban történt a papság felé vezető úton. Nyáron elmentem egy nyugat-európai körútra, ahol egy görög-római katolikus vegyes bencés monostorban szálltunk meg (Chevetogne, Belgium). Egyik hétvégén szláv, a másikon görög, a harmadikon latin rítusú szentmise volt, így a saját liturgiámat szerzetesek által, több szólamban énekelve hallgathattam. Gyönyörű volt. A legalább három órán keresztül tartó szertartások nekem perceknek tündek.

A felvételi utána közvetlenül egy év katonaság, következett, majd a Központi Szemináriumba kerültem. Ennek nagyon örültem, mert itt kicsit szabadabb volt a légkör, mint

Nyíregyházán. Három év után a szeminárium előjárói jóvoltából a Szentföldön folytattam tanulmányaimat. Eleinte nagyon nehéz volt, mert itt kellett megtanulnom olaszul, ezen a nyelven folyt a tanítás, ugyanakkor egészen más, fiatalos, agilis mentalitással találkoztam. A Szentföld pedig magával ragadó, még akkor is, hogyha idő kellett ahhoz, hogy szent voltát felismerjem. Túl sok dolog telepedett rá: reklámok, árusok, erőszak, politika. Az itt töltött három évet nagyon jól kihasználtam, bejártam a Szentföldet, megtanultam olaszul, sikerrel befejeztem a teológiát. Ezután hazajöttem, megnősültem, volt teológiai osztálytársamat vettem feleségül. Ekkor jött a hideg zuhany, mert mégsem szenteltek fel, és levegőben lógott az életünk, miközben vártuk az első gyermekünket. Aztán Debrecenbe kerültem lelkipásztori kisegítőnek, és végül gyermekem születése után két nappal Máriapócsra papá szenteltek. Az ezt követő években szolgáltam Létavértes-Vértesen, Csenger-újfaluban, Záhonyban, Kótajban, majd Fülöp püspök felkérése Esztergomba került.

Hogy telnek a napjai Esztergomban?

Eleinte furcsa volt megszokni, talán azért is, mert december 23-án érkeztünk, ami nem a legalkalmasabb idő a költözésre. Először nagyon nehéz volt megtalálni a helyem, mert elég kis közösség fogadott, 120 hívő van Esztergomban és 250 a környéken. Ebből az is következik, hogy nem lehet minden nap szertartásokat végezni, mert nincs kinnek, és a vasárnapi templomba járók száma is rendkívül differenciált. Kiszámíthatatlan például, hogy az itteni hívek mikor utaznak haza, mert 90%-uk Borsod, Szabolcs, vagy Hajdú-Bihar megyéből származik, tősgyökeres esztergomi hívő nincs. Ezért össze kell fogni a szórványt, ami mindig nagyon nehéz feladat. Környére, Tatára, Tatabányára és Pilisicsabára járok a hónap egy-egy vasárnapján, másrészt arra töreksem, hogy Esztergomban a vasárnapi mellett legyen legalább két szertartás a héten. Az ünnepi időszakokat, mint a nagyhét, nagyobbít természetesen kiemelten kezelem.

Önéletrajzában az áll, teológiai tanár. Miből doktorált, mit tanít?

Bizánci liturgiikából doktoráltam. Miután hazajöttem a Szentföldről, a Pázmányon folytattam a licencia kurzust, és a PhD-t. Témám a bizánci házassági koronázás szertartása (vagyis az esküvő, ahogy magyarul neveznénk), de a bizánci szertartásban nincsen esküvő. Görög nyelven esküt sem tesznek, hiányzik az, hogy én feleségül veszek téged. Házassági koronázás van, amiből az következik, hogy egészen más a megközelítése a házasság szentségének, mint Nyugaton. Itt a pap szolgáltatja ki a szentséget, ami szintén egy érdekes különbség és hosszú távú

kifutása lehet ökumenikus megközelítésben. Tanítani azonban csak 2 éve tanítok, a Pázmányon vannak kurzusaim, illetve a Sapientia tanítok ókeresztény egyháztörténelmet, bizánci szentségtant, a Sophia teológiai iskolán pedig liturgiát és patológiát. **A magyar görögkatolikus egyház a katolikus egyház része, a nyugati (latin rítusú) rész egyháztól elsősorban liturgikus életük (és erre épülő lelkiségük, teológiájuk, egyházjoguk) különbözik. Kifejtené ezt bővebben néhány példát említve?**

A görögkatolikusok a bizánci rítust követik. Ha pontosan akarok fogalmazni, akkor ez Konstantinápoly városának volt a saját rítusa, különböző, így szír, antióchiai és görög elemekkel. Ugyanezt vette át az orosz egyház is a 11. századtól. Nálunk nem volt olyan nagy reform, mint a II. vatikáni zsinat, ezért nagyfokú állandóság van mind a teológia, mind a szertartás terén. Ez az állandóság az első hét egyetemes zsinathoz kapcsolódik, a teológiában megfigyelhető változás a 11-13. századi fejlődés eredménye. Gyakorlatilag a szöveg, amit ma használunk, a 16. században rögzült. Ez nem jelenti azt, hogy nem volt rengeteg variáns, de a könyvnyomtatás ezt hozta magával, és ezt tekintjük hagyományosan elfogadottnak (tudományosan ezt textus receptus-nak hívják). Kiválasztását tekinthetjük véletlennek is, de a Gondviselés keze nyomáról se feledkezzünk meg. A görögkatolikusok megtartották szertartásukat annak ünnepélyességével, díszességével együtt. A reformáció után általában azt mondták, hogy a református liturgia puritánságát kompenzálja a katolikus rítus díszessége. Nos, a zsinat után mi is ezt mondjuk a római szertartásról. Itt persze túlzok, de azért van benne valami. Az egyházjogot is megemlíthetjük, amiben az egyházfegyelem szigorúbb. Szembetűnő különbség még, hogy magyarországi papjaink 98%-a nő; egyébként hivatalosan szabadon választható, hogy valaki házasságban vagy cölibátusban akar élni, persze a bazilita szerzetesi léthez a cölibátus egyértelműen hozzátartozik.

Szabolcs atya szívén viseli az ikonfestés ügyét, segít és támogatja az esztergomi ikonkőr munkáját. Miért tartja ezt fontosnak? Miért nevezik az ikont „festett teológiának”?

Azért mert az. ikonok nem festmények, hanem ablakok, amiken keresztül a mennyországba tekintünk. Én magam ikont nem

folytatás a következő oldalon...



az interjú folytatása

festek, ellentétben a családtagjaimmal. A közösségünkben az ikon teológiájával kapcsolatban tudok segíteni. Ez azért fontos, mert az ikon a megénekelte ünnepnek/szentnek a képi megjelenítése. Ha valaki nem ismeri a szertartás szövegeit, például a karácsonyt, az nem tud hiteles karácsonyi ikont festeni, mert ezen az ikonon a felolvasott himnuszok szerepelnek, meghatározott sorrendben. Ilyen szempontból mondhatjuk, hogy festett teológia. Egészen más perspektívából nézve nem tükrözni, lefényképezni akarja a valóságot, hanem úgynevezett fordított perspektívát alkalmaz, ezáltal belülről látatja a misztériumot. Az ember saját magát is elhelyezi az ikonban. Hol van a helyem? Krisztushoz közel vagy távol, vagy éppen rá se férek a képre? Akik Esztergomban járnak az ikonfestő körbe, lelkes amatőrök. Ezalatt a két és fél év alatt, amióta vezetem őket, a legfontosabb, hogy a lelkiéletükben is látom a szembetűnő változást. Ikonszerűbbek lettek ők maguk is. Egy-két kiállítást már sikerült szervezni, nemcsak a templomunkban, hanem más helyszíneken is. Amikor elmegyek megnyitni a kiállítást, nagyon büszkén látom rajtuk, hogy többet meg tudnak mutatni önmagukból, mert ők is többek lettek. Ahogy Krisztus az Atyaisten ikonja, úgy az ember Krisztus ikonja. Az ikonok ebből a titokból, ebből a valóságból mutatnak meg valamit.

Vajon az a tény, hogy Krisztus feltámadt, megváltoztatja-e szemléletünket az életről és a halálról? Hogyan válhat a Feltámadás életünk tengelyévé?

Úgy, hogy minden ettől függ, a feltámadáson áll vagy bukik minden. Hinnünk kell, hogy az Isten örök életre teremtett minden egyes embert, és Krisztus halálában és feltámadásában megmutatta az utat is. Ez adja számunkra a remény teljességét. Bárcsak úgy tudnék prédikálni, mint ahogy Aranyzájú Szent János tette, aki másfél-két órán keresztül tudott beszélni és mégsem volt unalmas, de a legcsodálatosabb prédikációja mégis a húsvéti, ami ráfér egy oldalra. Ebben azt mondja, azzal, hogy Krisztus feltámadt, mindent megadott nekünk. Legyőzte a poklot, most már mindenki mehet szabadon az Atyához. Krisztus feltámadása olyan kegyelemmel bír, mely által mindenki ajándékot kap. Feltámadt Krisztus és lehullottak a démonok, feltámadt Krisztus és a sírban lévőeknek életet adott. Lehet akármilyen vastag az aszfalt az úton, előbb-utóbb a fű fel fogja törni, mert az élet ilye: erősebb. Az emberek és az ördög mindent megtettek, hogy Jézust a sírban tudják, de az élet erősebb, mint a halál. A húsvétnek nincs is igazi ikonja. Persze később ábrázolták úgy, hogy a katonák eldőlnek, néhol Má-

ria Magdolna is megjelenik és Krisztus a föld felett lebeg fehérben, keresztes zászlóval, azonban ilyen nem volt. A feltámadást nem látta senki. Az eredményét látták, az elhengetett követ, az üres sírt és a levett lepedőket. Ezért csak a nagyszombatnak van ikonja. Miközben Jézus testileg megpihen a sírban, megtartja a szombatot halálában is, a lelkével lemegy az alvilágba és a kereszti erejével feltöri a pokol zárait. Az ikonon fogja Ádámot és Évát, illetve általuk az egész emberiséget és kivezeti az alvilágból. Pontosan ezt jelenti a feltámadás.

Húsvét utáni 40. napon ünnepeljük Urunk Mennybemenetelét. Kicsit érthetetlen, hogy Jézus Krisztus azért jött volna kö-zénk, hogy aztán itt hagyjon minket. Meg tudná ezt világítani pünkösd fényében?

Ezen az ünnepen Jézus nem tett mást, mint visszatért az Isten láthatatlanságába. De miközben megtestesülésében kiüresítette önmagát, amikor felvette az emberi természetet, megdicsőülésében nem 'üresen' megy vissza, hanem az emberi természetet is megdicsőülésben részesíti. Innentől mondhatjuk azt, hogy egy emberi természet a mennyben van az Atya mellett. De miközben visszatér az Atya láthatatlanságába, velünk marad a világ végéig, melynek másfajta formáit adja közörtlünk. Jelen van eucharishtiában, a hívők közösségében, a hitben, jelen van, ahol ketten, hárman összejönnek az Ő nevében. Ugyanakkor, hogy legyen erőnk a követéséhez, elküldi a Szentlelket, aki beteljesíti bennünk és az Egyházban Krisztus művét. Nem véletlen, hogy a pünkösd ikonján ott van a 12 apostol, középen pedig van egy üres hely. Fekete háttér előtt áll egy királyi ruhába öltözött alak, kezében egy fátylat tart 12 tekerccsel. A királyi alak a világ, amely éppen sötétségben van még, de megvilágosítja a 12 tekerccs, ami a 12 apostol tanítása. Ezért mondjuk, hogy amíg a keresztség szentsége a húsvéthoz, Krisztus halálához és feltámadásához köt minket, addig a bérálás a személyes pünkösd. Az istengyermekséget, amit a keresztségben kapunk, a Szentlélek viszi beteljesedésbe, akire hallgathatunk, aki vezet minket. Egy lelki író mondja, hogy olyan, mint egy hatalmas fehér madár, aki ha megjelenik, nem szabad hirtelen mozdulatot tenni, nem szabad megijeszteni, hagyni kell, hogy odajöjjön hozzánk és megváltoztassa az életünket. A Szentlélek az, aki a szentségek látható jegyeit Krisztus láthatatlan kegyelmévé alakítja, lehet ez a kenyér és a bor, maga az ember vagy az ember bűnei, lehet az a civil állapot, ami papságot kap, vagy a magányos állapot, ami házassághoz vezet. Jeruzsálemi Szt. Kirillosz szavai szerint: Amit a Szentlélek megérint, az átalakul és megszentelődik.

Készítette: Jánoska Tibor

AZ ÖREG KOVÁCSON

mindig a sárga - pirosan járj
erről le ne térj
mikor Agostyán felől
a hegyhez érkezel
itt rézhüvelyek lapulnak
léptedhez közel
hol elgyötört katonák
törték át
egy ördögi körből, melyből
nem volt kigázolás
a szekérúton kis tisztást
érsz el nemsokára
vettek itt szállást
szénégetők, lobbant
a fojtott láng, izzott
a rakott fa
most romló kunyhó
a fák alatt, boksának
nyoma sincs már, fordul
az út: szélesül a táj
szeles hegyi síkon
utak találkozása
dült falu a mélyben, cserepet
patkót, gyökér ölelte
üszkös csontot rejteget a föld
de a templom
romfalai közt, otthon
találd az Istent
odább egy vadászház
kicsiny sasfészek simul
a hegyhez, itt - ott
kaleidoszkóp ragyogású szirmok
világolnak: sárgák, pirosak, lilák
mályva, madársisak, liliom
délceg bükkökön megtorpanó
bolygó sziklák: hegyet tart az erdő
még jóféle szedres hívogat
lefelé, végül csurranva csordul
a forrás: immár leértél
utad véget ért

Szentől szembe

Ahol mosoly van
ott semmi más nem fér el
az árnyékodban

Anonim

Levél fonákján
hasadt kőlapon rejlő
írás: a Neved

Botos Ferenc

Könyvajánló



Rausz Szilveszter: Amiről az ikonok beszélnek című könyvének bemutatása: Az ikonok az egész keresztény világ örökségét, közös kincsét jelentik. Az aki ikont „ír” - ma éppen úgy, mint az elmúlt századokban - a keresztény közösséget szolgálja. E közösség rendelkezésre bocsátja a kezét, a tehetségét, hogy megvalósuljon a világ megváltása.



Szabó József László: Gondolatok a katolikus nevelésről Szülőknek és pedagógusoknak: Magyarország 2013-ban zárkózott fel Európa többi országához az alapiskolai etika, illetve a felekezeti hit-erkölcsi nevelés vonatkozásában. Irracionális jelenségeket tapasztaltunk, és olvastunk az interneten. Az lett volna a természetes, hogy a szülők jelentős hányada az etikát választja, aztán elégedetten csöndben marad. Ha pedig egyáltalán nem törődik a kérdéssel, akkor a gyermeket az iskolában automatikusan a világi etikaórára osztják be. Nem egészen így történt. Természetesen, voltak, akik felháborodtak a választás pusztá lehetősége miatt. Ezzel jelezték, hogy közel sem tekintik olyan megértően és elfogadóan a hit- és erkölcsanórát, mint amilyen megértően és szeretettel tekint az egyház az etikára.

Szent Pio atya imanap Nyárasdon

2014. május 24-én, a felvidéki Nyárasdon meghitt ünnepség részesei lehettünk, amelyen tatai zárándokok egy csoportja is részt vett. Egy jótévő hozzájárulásával Szent Pio atya szobrát készítette el Mészáros Péter művész. A szobrot a nyárasdi templomkertben helyezték el, ahol a szentmise után Szpisák Péter Pál kapucinus atya áldotta meg. Homíliájában részletesen kifejtette Szent Pio atya tulajdonságait, jellemzőit, de hangsúlyozta, Pio atya Istentől kapott tulajdonságait, mégis a legfontosabb jellemzője: az Isten iránti szeretete egész életén át. Pio atya mondta, hogy halála után többet tesz a lelkek megmentése érdekében, mint életében, ezért hittel imád-

kozhatunk hozzá. A szobor megáldása után Pio atya egyik gondolatát mondtuk el közösen: „Ha Isten nem kényeztet, nem becézget, akkor is jónak kell maradnod, türelemmel kell enned kenyered. Ha száraz, akkor is végezned kell kötelességed, ha nem most kapsz jutalmat érte. Ha így teszel, akkor Isten iránti szereteted érdek nélküli. Ez a tökéletesebb lelkek sajátja. Éld ezt! Ámen.”

Nem mindenkinek áll módjában Isten dicsőségére szobrot állítani kőből, márványból. De szívében mindenki állíthat magának szentet Isten ajándékaiból: alázatból, jóságból, bölcsességből, jótanásból, erősségből, istenfélelemből...

Kürthy Anna

Miserend és programok

Agostyán

Jún. 8.	Pünkösdvásárnap:	Egész napos szentségimádás; Szentmise 8 ⁰⁰ ;
Jún. 9.	Pünkösdhétfő	Szentmise 10 ³⁰ ;
Jún. 22.	Úrnapja, Szentmise és körmenet	8 ⁰⁰ ;

Tata

Jún. 8.	Pünkösdvásárnap:	Egész napos szentségimádás Szentmise 7 ³⁰ ; 9 ⁰⁰ ; 10 ¹⁵ ; 18 ⁰⁰ ;
Jún. 9.	Pünkösdhétfő	Szentmise 7 ³⁰ ; 9 ⁰⁰ ;
Jún. 13.	Fatimai engesztelés	18 ⁰⁰ ;
Jún. 21.	Elsőáldozás	18 ⁰⁰ ;
Jún. 22.	Úrnapja; Szentmise és körmenet	10 ¹⁵ ;
	Szentmisék	7 ³⁰ ; 9 ⁰⁰ ; 18 ⁰⁰ ;
Júl. 13.	Fatimai engesztelés	18 ⁰⁰ ;
Aug. 3.	Porciunkula búcsú és körmenet	18 ⁰⁰ ;

Vértestolna

Jún. 8.	Pünkösdvásárnap:	Egész napos szentségimádás Szentmise 11 ³⁰ ;
Jún. 9.	Pünkösdhétfő	Szentmise 11 ³⁰ ;
Június 15.	Búcsú és elsőáldozás	11 ³⁰ ;
Jún. 22.	Úrnapja, Szentmise és körmenet	12 ⁰⁰ ;

A további programokról, illetve az esetleges változásokról tájékozódjon honlapunkon

www.tatakapucinus.hu

Ünnepek és emléknapiak

Június

- 11. Szent Barnabás apostol
- 13. Padovai Szent Antal
- 24. Keresztelő Szent János
- 27. Szent László király;
- 29. Szent Péter és Szent Pál apostolok

Július

- 3. Szent Tamás apostol
- 11. Nursiai Szent Benedek
- 15. Szent Bonaventura
- 22. Szent Mária Magdolna
- 23. Svéd Szent Brigitta
- 24. Árpádházi Szent Kinga
- 25. Szent Jakab apostol
- 31. Loyolai Szent Ignác

Miserend

Agostyán

Vasárnap: 8:00; Péntek: 17:00

Tata-Kapucinus

Vasárnap: 7:30, 9:00, 10:15, 18:00,
(vesperás 17:30)

Hétfő, kedd: 7:30

Szerda: 7:30, 18:00, (vesperás 17:30)

Csütörtök, péntek: 7:30

Szombat: 7:30, 18:00

Minden hónap 13-án fatimai engesztelés:

17:30 közös imaóra; 18:00 ünnepi szentmise

Vértestolna

Vasárnap: 11:30; Csütörtök: 17:00



Energiagazdálkodó rendszerek kivitelezése
Számítógépek, szoftverek forgalmazása
Hardver, szoftver szaktanácsadás

2890 Tata, Május 1. u. 5.
Tel.: 06-34-586-540, 06-34-586-570
Fax: 06-34-480-231

www.tatacomp.hu



Tata, Stranzky u. 15.

PENNY mögötti üzletor



34 / 487 - 847

Info@libitina.hu

LIBITINA Kft.

A következő szám kéziratának leadási határideje: 2014. július 20. • Kérjük kézirateikat a tatakapucinus@gmail.com e-mailcímre küldjék, és ne mulasszák el a határidőt! • Kéziratokat nem őrzi meg, és nem küldünk vissza.

APOSTOL. Az agostyáni, tata-tóvárosi, vértestolnai plébániák közös lapja - 2014. 06. 08. - XXIV. évf. 3. sz. • Megjelenik évente hatszor.

Felelős kiadó: Szalai Gábor plébános. Szerkesztő: Jánoska Tibor. A szerkesztőség címe: 2890 Tata, Bartók B. u. 1. Tel: 34/ 380 019

Honlapcím: www.tatakapucinus.hu • Nyomdai kivitelezés: Baráth Nyomda Kft. Tata.



Virágvasárnap



Keresztút Vértestolnán



Felnőtt keresztelések Nagyszombaton



Bérmálás Agostyánban



Bérmálás Vértestolnán és Tatán

